

TELEGRAFULU ROMANU.

Telegraful eșe de două ori pre septembra: Duminecă și Joi. — Prenumeratiunea se face în Sibiul la expeditura foliei pre afara în c. r. poste cu bani gata prin scriitori francati, adresate către expeditia. Pretul prenumeratiunii pentru Sibiul este pre ans 7 fl. v. a. ear pre o jumătate de ans 3 fl. 50. Pen-

Nº 40. ANULU XIX.

Sibiul, în 20 Maiu (1 Iunie) 1871.

tru celelalte părți ale Transilvaniei și pentru provinciile din Monarchia pre unu ans 8 fl. idra pre o jumătate de ans 4 fl. v. a. Pentru prim. și tieri strâine pre ans 12 $\frac{1}{2}$ ans 6 fl. Inseratelor se plătesc pentru întâia ora cu 7 er. sîrulu, pentru a doua ora cu 5 $\frac{1}{2}$ er. și pentru a treia repetare cu 3 $\frac{1}{2}$ er. v. a.

Alegerile în Croația.

In unul din numerii trecuti amu fostu spusă alegerile în Croația au esită favorabilu pentru naționali. Evenementul acesta, nici se putea altfel, a atras atenția partidelor politice de totă coloarea și l'a explicat fiecare în favoarea direcției sale politice. Mai nu amu crede sa nu se afle și la noi omeni, cari să facă deductiuni mari din aceste pentru o străformare totală a sistemului politic din prezent.

Entuziasmul e forte arare-ori bonu în politica, tocmai că și frică. Deci să cautăm la evenimentul acesta cu liniscea cuvenita.

Croația este unu regat, carele se numesc și regata triunită. În cualitatea acesta elu privesc dreptu de părți ale ſele pre Slavoni, ce o are deja lângă sine și pre Dalmatia, carea se tiene de Cislaitană séu de tierile reprezentante în senatul imperial. Nisuntirea de a avea și Dalmatia lângă sine e expresa de multu, și despre staruntirea Croației de a câștiga și Dalmatia nu ne putem indoia.

Elementul germanu, atât de iubitoriu de egemonia, nu se va invoi a dă din mâna litoralele dalmatinu. Ungaria însă poate presupune ca în legatură, în carea poate sătă cu Croația, i deschide folose mari, déca va avea calea deschisa către commerciul Adriatici în totă extinderea ce oferesc Dalmatia.

Croatii dura prin alegeri au câștigat calea deschisa pentru de a se decide. Deciderea însă va fi grea, până ce voru altă modulu prin care să-si ajunga scopul mai îngrăba.

Promisiunile voru fi acum cele dintâi, cari se voru imbuldi în felurite forme. Ministeriul din Pestă poate ca pâna acum va lucra într'acolo incătu sa se deschida perspectiva pentru Croația de a capăta Dalmatia. De dincolo de Laita se poate ca dela majoritatea parlamentului (sen. imp.) nu li se va promite nimicu, dura potu fi alte partide cari să le deschida alte perspective.

Desteritatea barbatilor loru se va dovedi prin aceea, déca ei voru sci judecă dreptu și prezentul să venitoriu, asiă incătu sa nu cada victimă unei politice pagubitorie pentru ei și pentru toate popoarele din imperiu.

In ce sensu și spre scopu au fraternisat Români Brăsiove-nicu Magiarii de aici.

Incheiându români brăsioveni cu magiarit de aici legatură de înfratre prin festivitatea publică înscenată în 22 Aprilie a. c. a dovedită destulu, ca nu voru sa facă vre-unu secretu din pasiul lor, de ore-ce aveau conștiinția curată, ca nu numai nu comitu vre-o tradare națională, ci din contra incercă unu drumu spro castigarea unui teren mai siguro pentru națiunea romana. De aceea s'au și grabit unii a reportă în vre-o două diare romane din patria despre acestu actu de înfratre cu scopu de alu aduce la cunoștința celuialtă publicu român, pentru că acesta sa-si exprime parerea sea matura și basata asupra acestui pasiu. Asteptarea brăsiovenilor s'a implinitu din partea unor diuare, — dura în ce modu?

Pre cîndu diuarele straine și anume cele magiare, luându actu de înfratre și dedera parerea loru obiectivu, fiecare din punctul seu de vedere, pre atunci diuarele române din patria, afară de unul, care se pare a fi d'a capo invoită cu actul brăsiovenilor, se impartira în două părți, dintre carii unii dechiarându onestu și cu tactu adeverat politico, ca din reporturile facute nu cunosc pre deplinu toate motivele, ce au indempătu pre români

brasioveni la înfratre cu magiarii, precum nici fîntă, ce și-au propuso, și rezerva darea opinionei pâna la publicarea unei programe formale din partea brasiovenilor, ieră cei-lalati diuariști (v. Federatiunea) privindu-se de anteprenorii privilegiati ai politicei nationale, incepura deodata, fără a aduce unu singur motivu resonabilu privitoru la cestină, a descarcă asupra românilor brasioveni o plăia de injuraturi mojicesti, și denegându-le ori ce capacitate, ori ce judecata sanatosă, i coplesira cu cele mai ridicule incriminări și suspiciunari, numindu totă festivitatea o betia facuta d'alde gură casca (fie disu între paranteze, ca românilor brasioveni, cari suntu guri cascate, au bagat mai de multe-ori mâna în punge spre a umplea altoră gurile gôle.)

Facia cu categoriile acesta din urma de pseudodiaristi români brasioveni n'au de a dice nimică, pentru ca cu surugii și bechiari nu stau de vorba.

Insa fiindu ca din norecire avemu si-o diuistica sanatosă, despre care amu amintit mai susu, și unu publicu resonabilu, care nu se vîta în gură ori carui siarlatanu politicu, ei presupune de buna séma, ca românilor brasioveni, cari au datu probe evidente de naționalisti zelosi și patrioti buni și în alu caroru sinu totu se voru si afstandu cătiva și omeni inteligenți și cu judecata matura, voru si precongetatu, ce voru se facă, voru si avutu o tinta salutară naționalei; — ne imprimim o placuta detoră facia cu acesta, dându unele deslusuri la programă înfratrei publicata în mai multe diuarie, respective aretându mai pre largu punctele de vedere, din cari amu purcesu:

1-a. Romanii s'au aliatu cu magiarii și nemții (nesasi) din Brăsiovu pentru că sa purceau în afacerile comunale solidar și în buna intelegerere, că precum portă toti sarcinile, asiă sa se și folosesc ieră-si toti de o potriva de dreptorile, ce le ofera comună. Acesta era nu numai o oportunitate, ci o detorintă, ba chiaru o necesitate absolută, cu statu mai vertosu, ca la noi egală indreptărire nu era exceptuită nici bateru în comună. Ieră pedecă principala la acesta era, ca naționa sasăea de aici basându-se pre poziția sea de preferință istorică, și incredindu-se în puterea superioră față cu cele-lalte națiuni conlocuitoare, privita fiecare de sine singura, continuă a monopoliză și de aici înainte drepturile comunale eschidiendu în egoismul și îngâmășarea sea pre cele-lalte națiuni séu de totu séu în parte dela aceea ce le compete, séu în casul celu mai bunu aruncându-le căte o sfârmitura că de mila. Acestu esclusivismu trebuie înfrerat, trebuie creată o putere destulă de tare că sa stórcă celu putienu în afacerile comunale egala indreptărire națională — atât și nemțu mai multu, — prin urmare românilor brasioveni au voitul să câștige valoare principiulor egalei indreptări naționale, pentru care nisuiescu toti naționalistii români și pentru care trebuie să nisuiescu toti patriotii buni, carorul le jace la inima fericirea patriei. În sensulu acesta amu primitu mâna intinsă de frății magiari și nemți, și o vomu primio dela ori care ni-o aru intinde cu acesta tendinția curată. A o respinge aru însemnată atâtă cătu a ne lasă să ne despărțe și de camesia, după ce ni-s'a luat co-jocul, ieră a deduce de aici ca amu tradatu politică națională aru si aprópe — unu deliriu.

2-a. Înfrântindu-ne noi români din Brăsiovu cu magiarii li-amu disu și amu stabilitu: Noi suntemu gata a merge cu magiarii mâna în mâna și în afacerile generali ale patriei, indată ce acesta voru recunoscă și pentru națiunea română dreptori egale politice naționale și vomu conlocră astu-feliu la fericirea patriei comune. Voim că națiunile sa se intrelgă între sine, sa se înfrățește și atunci regimul și elu ori care, va fi constrinsu sa de fiecarei a ce i se cuvine. Acesta credem ca e

si dorintia nației române întregi, chiaru și după programă națională dela 1848.

Nu mai drumurile pre care sa se realizează acelaia potu fi diferite. Unii cred că ajunge scăpul acesta, facându o resistență passivă, altii prin activitate frâncă și energie. Fie-care și are parerea sea, dări intenția e totu onă. Începându intuitiv cu afacerile comunale românilor brasioveni voru să arete celoru ce voru se vadă beneficiile înfrăței sincere și desinteresate, voru se convingă pre frânci magiari, ca și în mare numai atunci vomu deveni tari și fericiți déca vomu practiză în patria intréga principiu egalei indreptări naționale, și déca de-laturându frecările și divergențele existente vomu conlucră împreună la binele comunu alu patriei. Purcediendu din aceste motive amu credințu sa esim din letargia, din passivitatea mărtă se cautam unu drumu pre care, fără a returnă basăa solidă și singura, care s'ară si pusă prin pasii ceia facutu naționa pâna acum, sa ne eluptăm prin activitate positionea ce ni se cuvine între națiunile patriei, întribuindu fiecare momentu în viața politica. —

Programul pre care amu basatu înfrățirea noastră cu magiarii s'a publicat și aci amu datu o explicație mai detaliata a lui.

Déca ne va convinge unul séu altul cu argumente rezonabile, ca n'amu luerat bine, atunci ne vomu pleca capul și vomu dice „pecavimus“ pâna ce însă nu se va intemplă acesta ci vomu fi însorciți numai cu injuraturi, incriminări și suspicionari, arme de care se servescu numai spiritele slabă, vomu umblă că omeni deprinși a pasi pre piciorele loru și fără sprigini strainu pre drumulu nostru și vomu nisui a ne face detoriă cătra noi insine, cătra națiune și patria, cum vomu vedea că e mai bine. Pre terenul solidu seriosu și obejectivu primim ori ce discuție în acesta cestină.

Comitetul național român din Brăsiovu

Eveneminte politice.

Din înaintrul imperiului avemu putienu de însemnatu. În siedintă a dietei ung. din 26 Maiu n. a venită înainte desbaterea modificatiunilor propuse de cătra casă magnatilor la legea urbariale. G. Kapp a facut o propunere de rezoluție, în inteleșulu cărei puseține exceptiunale a bunicilor nobilitari, numite în § 82, sa nu alba influență asupra cursului justiției. Vorba e aici de Saliste, Talmaci și Branu, precari sasii le pretindu dreptu posessiuni a le loru și voiescu a le trată dreptu de urbarialități. În turbulentă certelorul de lana caprina și de alte lucruri fără de valoare, mai că era sa scapă din vedere lucruri momentosă pentru o parte însemnată din naționa noastră. Luăm la acestu locu notiția despre ele și adaugem, că în afacerea de fată, din lipsa noastră, în dieta ne au sparatu magiarii interesele în contră sasilor. Propunerea lui Kapp a cadițu.

In senatul imperialu s'a votat adresa despre care amintirăm cu alta ocasiune. Ce va face ministeriul fată cu aceasta procedere? Treceva preste ea la ordinea dilei său va tramite senatul imp. în cele patru venturi, pentru că sa se începe apoi o era nouă — ne va spune venitoriu.

Din Paris a sosescu sciri preste înforțătorie. În 21 Maiu intrara versailistii împărțiti în trei corpuri în Parisu. Insurgentii se retrăsere, luptându-se că desperării, numai pasiu de pasiu. 8—9 dile au trebuită pâna sa pătu dice că insurecțiunea este cu totul sugrumata și că omeni și potu vedea în Paris ierăsi de trebile loru. Dar' ce Parisu mai e acum? Descrierile acestei capitale însărcinătoare pre cetitorii loru. Luptele de pe străde a împlinu-

en cadavre; mai mulți locuitori nevinovati încă și astăzi morțea prin pînătii și case. El adeca să retrăseră la adăposturile aceste spre a nu fi espusi focului resbelicu; insurgenții înse din spiritu responzorii a imploră pînătii și case pre unde a potut ajunge cu petroleu, recuiau mai năntă dela privați și de unde lău pututu capătă și spoi a prinse totu înapoia loru. Sa dice că 50,000 de victime de aceste se astă în urmă insurgenților barbati, bărâni, muieri și copii. Nu se știe încă sigură despre prinsii cei luasera insurgenții că ostateci, între cari se astă și archebiscopulu Darboy. Unele telegrame afirme că și archebiscopulu și cei cu densulu fura omoriti de insurgenți. Păgubele în Parisu suntu enorme. Ele intrecu de parte contribuționale ce trebuiesc platite Germaniei. De aci se explică forța francesilor asupră insurgenților și a lui Napoleon III.

Tuilleriele, Louvru, palatul min. de finanțe, prefectură politiana, palatul curției de compturi, edificiul legiunei de onore etc. suntu parte de totu arse său în mare parte. Dintre capetenile insurgenților s-au puscatu: Valles, Amouroux, Brunet, Rigault, Parisel, Dombrowski, Le-Français și Basquet.

In Elveția se dice că se arestă Pijat și Groussets.

Unu decretu a lui Thiers a ordinat desarmarea Parisului și desființarea gardei naționale în despartimentulu Senei.

Dietă Ungariei.

Siedintă din 13 Maiu a casei deputaților. Presedinte: Somssich. Pre fotoliele ministrilor Szlávy și Pauler.

Dupa rezolvirea formalielor obicinuite róga D. Irányi cas'a a transpune proiectele de lege despre libertatea confesiunilor și proiectul de lege modificato de cas'a magnatilor despre abrogarea pedepsei corporale sectiunilor spre pertractare grabnică.

Dupa aceea trece cas'a la continuarea desbaterei despre elaboratul comitetului de 25. A. Csíky, Ign. Dietrich și D. Horváth, consensu cu Ern. Simonyi, Kol. Radó, Ferd. Eber și Andr. Halmossy vorbesc pentru proiectu. La 1/2 3 ore incheerea siedintei.

Siedintă din 15 Maiu. Pres: Somssich. Ministrui: Pauler, Gorove, Szlávy și Tóth.

Dupa autenticarea protocolului îndreptă Ferd. Eber o interpelatiune către ministrul pentru apărarea tierei și Ern. Simonyi în cître ministrul de interne. Cu aceste trece cas'a apoi la ordinea dilei și continua desbaterea despre §. 1. Referințele Em. Hodossy are conuentul de încheere. Urmăria votarea nominală și § 1. se primesc cu 192 voturi contra 127. 81 deputați absenți. Cei-lății paragrafi ai proiectului de lege se primesc fără desbatere.

Urmăria la desbatere proiectulu de lege despre institutul de creditu funduari.

Comitetul centralu recomandă primirea acestui proiectu, doresc înse și adausulu, în urmă căruia se garantează aceste favoruri și căruia institutul de feliu acesta, ce s'ară mai înșinuită cu tempulu.

Horn că referinte centralu recomandă primirea proiectului și a adausului.

La desbatere iau parte Ern. Simonyi, contră și M. Falk pentru. Proiectul se acceptă în genere cătu și în specie unanim. Adausulu dansa la o desbatere mai intensă. Contele A. Forgách vorbesee contră, doresc înse că ministrul sa se insarcineze, a asculta cătu mai ingraba unu proiectu de lege despre institut de creditu funduarie.

Wahrmann votăză pentru propunerea lui Forgách. Kol. Tiszai și ală esprezzionea din raportul comitetului centralu „institute de feliu acesta“ prea elastica. Densulu doresc că ministrul sa se insarcineze a asculta în decursul sesiunii prossime unu proiectu de lege pre deplinu detaliat despre institut de creditu funduarie.

Dupa ce mai vorbesc înca cătu-deputați în afacerea acesta se primesc propunerea lui Tiszai și se respinge a comitetului centralu.

In 17 Maiu tienă cas'a deputaților siedintă finală, cărei asistă toti ministri, afară de celu de justiția. Dupa finirea formalielor obicinuite cetește presedintele ministrilor rescriptul r. prin care se încheie sesiunea a două și se convocă a treia pre 19.

Dupa cetește rescriptul tienă presedintele Somssich cuventarea de încheere; se autentică protocolul și se închide siedintă publică.

Presedintele Somssich deschide siedintă din 19 Maiu a casei deputaților, primă în sesiunea a 3-a, la 10 ore. Pre fotoliele ministrilor: Tóth, Dr. Pauler, Gorove, Szlávy și Andrássy.

Se cetește rescriptul prea înaltu, prin care se convocă sesiunea a 3-a și presedintele provoacă după aceea cas'a a se constituă prin alegerea vicepresedintelui și notariului.

Că primu vice-presedinte se alege Ios. Bittó, alu doilea Béla Péczel. De notari suntu alesi: P. Iambor, Kol. Széll, A. Bujanovich, A. Parcsetics, St. Majláth și P. Mihály.

De cuestori e alesu L. Kovács. Se decide a se tineea mană la 11 ore o siedintă secreta și după aceea ună publică.

Mai observam că capii celor trei parlamente din dietă Ungariei, Fr. Deák, Kol. Tiszai și Dan. Irányi, suntu de astă data toti în a 9-a secțiune.

Incheerea siedintei la 3 ore.

In 20 Maiu tienă cas'a deputaților 3 siedintă. In siedintă publică deschisa după 12 ore îndreptă D. Irányi o interpelatiune către min-

steriulu întregu: Foile vienești aduse de curendu scirea, ca presedintele ministerului austriacu conte Hohewart a declarat în comitetulu const. alu senatului imp., ca regimul austriacu n'ară sprigini elipirea Dalmatiei la Ungaria chiar și în casu cându Dalmatia o ară dorî. Vorbitoriu întră deci de către ministerulu are cunoștința ofisiale despre amintită esprezzione a presedintelui ministru cislaitanu și că ce are de cugetu a face în atari impregnări?

Dupa ce ministrulu de comunicatiune respondă la o interpelatiune a lui A. Forgách — se suscep alegerie pentru delegaționi, comitetul finanțialu, drumul de feru și de imunitate. Avem a înregistrat ca și în casă magnatilor în siedintă din 19 I. c. se facu alegerie pentru delegaționi etc. ceea ce a fostu obiectul celu mai interesant din acea siedintă.

In cele ce urmăria presentă publicului unu actu important alu comitetului Asociației noastre, căruia i dorim totu succesul cu atât mai vîrstosu cu cătu este împreunata cu greutăți mari esprezzirea lui.

Apelul

către toti Români și toti alti iubitori de progresu.

Unu popor pote atât, pre cătu scia, fiindu-ca sciuntă și potere.

Unu popor e liberu numai pre-cătu este de cultu, căci cultura e libertate.

Unu popor este fericitu numai în cătu e de luminat, fiindu-ca calea adevărătei fericiiri numai la lumină sciintiei se vede.

Libertatea, fericierea și gloria suntu asă-dată scroape, cări numai în pomulu sciintiei crescute.

De aceea, după dîs'a onui mare barbatu alu nostru „Naliquea cea luminată sbora la pamentul promisiunii, unde curge lapte și miere, iéra cea intunecata remâne îndepărtă retacindu și cadiendu pre cale.“

Sórtea trista, în care a decadiutu și pre care a suferit o națiune română în decursul atâtioru seculi, datează dela apunerea sărelui sciintiei din orisonul ei, și în mare parte ea va mai dura, pâna cându ne vomu reconstrui deplinu întregu edificiul culturei noastre nationale.

Aici, la aceasta edificare are a se concentra, acum mai multu că ori-cându, întrăgă activitate a națiunei în totalu și particularu; aici avem d'a conlucră cu totii în concordia fratiescă, cu energia și constantia, de către nu vremu a abdice dela dreptul nostru: de a fi.

Cestiunea investimentului, că și primul factor de cultură, este asiă dăra o cestiune de viață pentru națiunea română.

S'a lucratu ce e dreptu și la noi, mai vîrstosu în temporile mai noue, cu neobositia și cu multu zelul la înșinuirea scoleloru. Dara opera nu e

FOSIORA.

Cuventu funebru

rostită la înmormantarea judeului curiei regie

Ioane cav. Aldulianu,

in 9/21 Maiu 1871 de Dr. Nicolau Popu în Zernesci.

Jalnicia scultatori!

Cu vocea tremurante, cu ochii înnechiți în lacrimi apucă astăzi cuventul, pentru că să deplângu perderea unui dintre cei dințâi barbati ai națiunei noastre. Cu vocea tremurante, dicu, că ce facia cu însemnatatea și rolulu, ce lău jucatul acestu barbatu, me simtu prea teneru, că tocmai eu în oră această funesta să vorbesc de meritile lui; cu ochii înnechiți în lacrimi, fiindu ca inim'a mea e invinsă de simțieminte durerose, cându privescu la doliul universalu, ce l'amu imbrăcatu, cându vedeu întristarea adâncă expresa pre secolele fie-cârui dintre jalnicii ascultatori și căodă audu suspinele inabușite în gîrul acestui scriu mutu și rece. Tote aceste suntu destul de argumente pentru perderea cea mare și ne-reparabilă, ce ne-a casinutu aprig'a mörte, rapindu-ne din sinulu națiunei unu barbatu că această. Perdere e ne-reparabilă, dicu, că și geniurile și spi-

ritele mari suntu fii seculiloru și nu și decinuiloru său chiaru ai aniloru, și perdețea această devine mai mare, cându cugetăm, că tocmai acea națiune perde unu geniu, care din fatalitate are mai multă lipsă de atari conducători, care cu bratul puternic să se lupte în contră valurilor furtunose, de care e amenintată nația noastră națională. — Fără de veste și pre neasteptate că unu fulgeru din seninu ne surprinse tristă scire, că unul din fii cei mai demni ai națiunei noastre, unul din luptatorii căi mai circumspecti pentru drepturile noastre politice să a smulsu în midilocul activitathei sele din ronda celor vii, ca cavalerulu Aldulianu, printre mörte repentina a incetat de a mai trai, lăsându și națiunea, pentru care a lăsatu neincetatul, lăsându-si famili'a, pentru care s'a îngrădit cu o caldura rare, lăsându-si amicii și cunoșcuti, cătra cari s'a purtat cu o sinceritate exemplară, — lăsându-i dicu pre toti acești a în celu mai profundu doliu. —

Cavalerulu Ioane Aldulianu s'a nascut la 1821. Tatălul său din Brănu de origine era preot în Moeciu de Josu. În etate abia de 2 ani, remase orfanu de amendoi parintii, și adusu de ruđenii la Zernesci; se interesă mai multu de cresa rea micului orfanu unchiul său Baiulu, pre care l'u avemu toti în pia memoria, și lo cunoscem printrul celu mare, cu care s'a silitu în tota vietă

sea, că sa facă și pre români partasi de folosulu celu nepretinut alu luminei, adeca alu sciintierilor. De către Baiul nu ar avea altu merito, săra numai această, că a crescutu pre miculu orfanu, ar și destulu, că români sa-i sia recunoștori. Baiulu a sciatu să sadescă în inim'a cea fragedă o nesădoșă poftă de studiu și a pusu fundamento solidu la cunoștințele cele vaste ce le posedea cavalerulu Aldulianu, ceea ce i-a fostu cu atât mai usioru, cu cătu acestă era indiestratu cu o agerime straordinaria a mintiei. Sub această mână binecuvantata a fostu orfanul pâna în etate de 13 ani, cându din ore care cause politice Baiulu a fostu silitu să-si parasește patria sea în decursu de 11 ani, ce i-a petrecut la Viena. Dupa aceea s'a îngrădit de crescere orfanul diaconulu de atunci Baiulu, tatălui lui parochu Baiulescu, care l'u aduse apoi la gimnasiul catolicu de la Brașov, unde și căstiga Aldulianu iubirea profesorilor sei și seceră laure binemeritate. Studiale filosofice le ascultă în colegele franciscanilor la Făgăraș. De aici se aplică la drepturi în Mureș și Oșorhei unde avendo a se luptă și cu căscigarea midilócelor de trai a secerut laud'a profesorilor sei, și la 1845 proveditu cu cele mai bune testimonia se întorse la Zernesci.

Două momente suntu de considerato din perioadă acăstă a vieției lui, mai întâi impregnarea

Inca nici pre deosebito completata. Ne trebuie inca multa, forte multa lumană, că sa vedem bine calea, pre care singura potem scapă de atâtea pericole, ce ne amenintă.

Unu poporu atât de numerosu, cum e alu nostru in imperiul austro-ungurescu, n'are inca nici o scola inalta. Iera cu scolele noastre de pâna aici, „amur zidit puntea pâna la midilocul riuului.“

E deci tempulu supremu, de a cugetă cu tota seriositatea si la institute mai inalte de cultura, intre cari o Academia de drepturi ne face trebuintia in prim'a linia.

Déca trebuintia acésta fu cunoscuta si simtita la noi si mei nante; déca barbatii de incredere si mandatarii națiunii române au cerut dela regimul in mai multe renduri, la 1849, 1850 si 1851, pre lângă alte institute mai inalte si deschiderea unei facultati juridice române: — astazi înșinuirea ei nu se mai poate nici-cum amenâ fără de daune nereparabile pentru națiune; de atunci si pâna azi impregurările, cari justifica trebuintia si folosulu unui asemenei institutu — s'au insutit.

„Asociatiunea transilvana pentru literatură română si cultură poporului român“ petrunsa fiind de aceste adeveruri, in conștiința missiunei sale de a înmulți tesaurul intelectual al Românilor, de a promova dupa potințele sale „cultura poporului român“, tienendu totu odata contul de opinionea publica manifestata cu multa taria in obiectul acestu-si in dilele noastre: a imbratisat si ea acea idee sublima, si a trecut la discussiunea modului, cum sa se faca inceputul seriosu si regulat pentru realizarea ei.

Pentru-că asiadara „Academia română“ sa nu mai remana o dorintă pfa, ci sa devina in currendo realitate, „asociatiunea transilvana“ in adunarea sea generala tienuta in opidu Naseudu in dilele de 8—10 Augustu 1870 la punctul protocolului XVII. a luat cu unanimitate urmatoreea.

Conclusiune

despre modalitatea procurării midulocelor necesare spre înșinuirea si sustinerea unei academie române de drepturi in monarhia austro-ungara.

§. 1.

„Spre înșinuirea si sustinerea academiei române de drepturi se receru interesele dela o suma de siese sute de mii florini in moneta austriaca, asupr'a căroru interes sa se pôta dispune pentru acestu institutu in fia-care anu fără de nici o împedire. Se recere deci inainte de totu unu capitalu de siese sute de mii florini in m. a. locati fructiferu si neatingiveru.“

§. 2.

Sorgintiele, din care aru avea sa iesa sumă receruta, suntu:

- contribuirea fia-cărui român din monarhia austro-ungara;
- ajutoriul statului;
- contribuirile ori-căroru altorū binefacatoru.

acea favorabila ca s'a interesat de crescerea lui unu barbatu că Baiulu*) si alu doilea, ca Aldulianu in anii sei de studiu, fiindu avisatu la puterile sole proprie, se sustinu si prin propri'a sea diliginta. Aceste două momente au contribuitu, că in Aldulianu sa se formede unu caracteru firmu si o inchinare pasionata la activitate continua.

Cu asistiu de insusiri morale si cu o rara calificatiune juridica pasiesce Aldulianu in vietia practica in flórea junetei sale, numerandu abia 24 de ani. Zernestii, locul, in care a copilarit, si l'a alesu elu, pentru că sa-si incépa activitatea sea publica. Lăso, ca sub impregurările nefavorabile de atunci celu mai bunu juristu român eră lipsit de ori-ce prospectu de a face vre-o cariera, eu totu acestea s'ar si simtitu prea fericitiu, déca putea devinu aici una simplu notariu, pentru că sa lucre celu pucinu pentru inaintarea acestei comune, acestu cotu românescu din tiér'a Bârseni. Din fericirea acésta n'a potutu elu gustă atunci, cu totu nisuntile comunei, care purta chiar procesu pentru acestu postu, inşa fără rezultat. Neajunsulu acesta in locu sa lu faca se despereze i a otelit mai tare caracterul, Elu merse la Sabiu, studiu drepturile sasesci si se stabili că advocatu la Brasovu dela 46—48. In restimpulu acesta facendu elu cunoștința cu dñor'a Elen'a D. Siandru si o alese de consorta si cununi'a o celebră in 20 Oct. 1847.

§. 3. Adunarea generala a „Asociatiunei transilvane pentru literatură română si cultură poporului român“ va avea:

- a impune fia-cărui român locitoriu in teritoriul ei oblegamentulu moralu, de a contribui dupa puteri spre scopulu acesta;
- a rugă in contielegere cu asociatiunea română din Aradu, si impreuna cu acésta, pre inaltul regimul pentru esoperarea unei sume potrivite din tesaurul statului pre sem'a înșinuăndei si sustinendei academie;
- a recuia pre celealte două asociatiuni sorori din Aradu si Cernautiu, că si densele sa lucre asemenea la români din teritorielor lor, apoi pre cea din urma, că si dens'a sa cera ajutoriu spre scopulu acesta dela regimul;
- a emite unu apelu către toti inhibitorii de progresu spiritualu din alte staturi, rugandu pre acesti'a, că sa ne vina spre ajutoriu;
- a impune comitetului seu, că acel'a nu numai sa execute totu acestu cu tota promptitudinea, ci sa-si lucre dupa cum va află mai bine si mai correspunditoru scopului, din totu puterile atât nemidiulocit, cătu si prin celealte organe ale asociatiunei, întrebuintandu totu midulocile iertate, spre procurarea capitalului recuperu.

§. 4.

Comitetul asociatiunei române transilvane din Sabiu va avea de a primi banii daruiti si indreptati către densulu său nemidiulocit de către daruatori, său midulocit prin organele celealte ale asociatiunei, au prin comitelele numitelor asociatiuni surori; va avea de ai cuită; de ai trece si ai face evidenti instru unu registru separatu; de ai locă din luna in luna spre fructificare pre lângă sigurantă necesaria; de a publica din luna in luna sumele incurse impreuna cu numele daruatorilor, si in fine, de a face aratare despre totalitatea banilor incursi spre scopulu acesta la fia-care adunare generala a asociatiunei.

§. 5.

Dupa ce se va si procurat capitalulu de siese sute de mii florini m. a., se va aduce la conștiința publicului acésta intemplare imbucurătoare prin comitetul asociatiunei transilvane, si numai de cătu se voru face pregatirile necesare spre înșinuirea si sustinerea academiei. Se voru pune adeca totu trei asociatiunile române in contielegere, si pre temeiu acesei contielegeri, se va conchiamă o adunare generala din contributori la unu locu anumit, in care se va luă obiectul acesta la desbatere, si prin majoritatea voturilor in o adunare constataitoria din două tertialități a contributorilor, se va sipsă tempulu, in care —, si se va alege locul, unde aru fi de a se ridică Academia română, apoi totu asiadara se voru stabilii si regulele necesarie spre sustinerea ei. In casu inse, cându nu s'ar adună nece două tertialități din contributorii adunati, voru fi indreptatii a convoca o adunare extraordinară, amintindu-se

In carier'a acésta nouă si porocitu cu jun'a si frumos'a sea consorta Aldulianu era deplinu multiunitu in urm'a superintelor, cu care s'a loptat pâna aici. — Onoratu de comun'a Fagarasiului, cu postulu de notariu primariu, primi cu placere acestu oferto si in 1848 trecu la Fagaras, unde functionă pâna la venirea ungurilor. Dupa suprimarea revolutiunei a fostu chiamatu cu alti barbati ai națiunii, pentru de a fi consultati despre organizarea Ardelenului. Atunci incepă Alduleanu a atrage atențiunea barbatilor politici asupra si prin istemea si prin judecat'a sea sanatosă, basata pre realitate, de acea s'u alesu si elu in comisiunea permanenta din Sabiu, care avea de problema organizarea judecătorielor. Ocasionali aceste au contribuit la formarea tactului celui sau politicu. Dupa ce comisiunea permanenta si a implinitu missiunea sea, s'a dosu Alduleanu la Alb'a-luli'a in calitate de asesoru la tribunalul criminalu. Inaugurandu se absolutismulu a fostu denumit consiliariu judecătoriu in Brasovu si mai tardu presedinte la judecătoria urbanala. Aici si castigă Alduleanu prin activitatea sea neobosită, prin acuratet'a exemplaria priu capacitatea sea o reputație, care lu facă, că se trăca in sfer'a juridica de celebritate si lu promova la postulu onorificu că consiliariu la tribunalulu de apelul alu Transilvaniei.

(Va urmă.)

eu ocașia convocării, ca nouă adunare va decide despre locu, ori din căi membrii va consta.

§. 6.

Totu conclosele aduse in cau'a acésta, au de a se impartasi omintitelor două asociatiuni sorori carendu-se parerea aceloră despre ele.“

Subsemnatul comitetu vine, a-si implinu prin apelul seu presentu sănta detorintia, de a face întâiul pasu pentru executarea conclusiunei de mai susu.

„Contribuirea fia-cărui român din monarhia austro-ungară“ este sorgintea, din care asociatiunea noastră crede, ca va esu cu intențire capitalulu recuperu pentru fondarea si sustinerea Academiei.

Asta credintia a „Asociatiunei“ deriva dela marele adevaru, ca națiunea, care cauta ajutorul sfara de sine si nu simte puterea aceea de viață, că sa-si croeze ea totu institutiunile necesare: lipsita si neejutata va ramane in veci.

Sa nu ne scusăm cu lipsele noastre materiali. Chiaru aceste suntu astazi unu motivu principal, de a-si contribui fia-carele din teritoriul pentru ridicarea institutelor de cultura. Procurarea averilor materiali depinde adi mai multu că ori cându dela desvoltarea spirituala si dela cunoștințele individului. Apoi locu' institutiile inalte, academiele suntu, cari prepara individul pentru anumite specialități, cari asia-dara, intre alte folose, aru ave de a immobili panea fillor nostri.

E tempulu supremu, că sa ne interesam de lucrul publicu, de causele noastre comune nu numai cu semialu, ci si cu fapt'a; e de lipse sa lucrâmu cu toti pentru interesele noastre generali, déca voimur sa ne aperâmu interesele particulari. E o mare legatura intre aceste interese; patimindu unele, suferu celealte.

Respectul sustinerei noastre, respectul onoarei noastre inaintea presentului si viitorului ne impune, astazi mai multu că ori cându, detori'a de a contribui pentru scopuri de cultura.

In casu' presentu, ori cum para cifra de 600,000 fl., pentru o națiune de 3 milioane, ea este mica. Cându dorintă „Asociatiunei“ noastre, de a contribui fia-care român, pre cătu lu ieră starea, s'ar realiză literalmente, nu numai Academia de drepturi, ci amu putea înșinuă in timpu scurtu totu institutiile căte ne mai lipsescu.

O vointa generala, o resoluție serioasa — si totulu e facutu!

Abstragendu dela individu en stare mai buna alu căroru numru — multumita ceriului — nu este micu la națiunea noastră; abstragendu dela mecenatii, ce-i vomu gasi de sigur si cu asta ocașie intre săi națiunii: 600,000 florini suntu abia căte 1 florinu dela a 6-a parte a națiunii, căte 2 florini numai dela a 10-a parte a filor națiunii, căte 100 florini numai dela 6000 indivizi.

Se pretiumu dela toti lucrul ori venitul unei singure dile, si vomu gasi, ca ori-cum, posse demu frumosă avutia națională pentru ameliorarea stării noastre; ca sorgintea ce să-a alesu „asociatiunea“ noastră, este cea mai binevenitata.

In convictiune asiadara, ca necessitatea unei academie de drepturi e simtita de toti români si ca spiritul de sacrificiu viață inca la poporul nostru, subsemnatul comitetu deschide prin acésta colect'a prevaduta la articolul 2. a.) c) si 3. a) alu conclusului „asociatiunei transilvane“ reproducu mai susu, si-si permite a se adresă cu tota incredere la bonulu semtiu alu tuturor Românilor si si alu altoru iubitori de progressu si ai rugă, sa concurga toti cu denariul lor la paladiul culturii române, la ridicarea altorui Temidei, la înșinuire Academiei române de drepturi.

Contribuirile se potu face la acestu comitetu in Sabiu, cum si pre la totu organele noastre din sfara si numele generosilor contributori se voru perpetua int'una registru anume, care se va conserva, că unu pretiosu monumentu pre sem'a posterității.

Generationile viitoare voru binevenită de sigur, pre cei ce in tempuri grele au pusu basa edificiului neperitoriu alu culturii lor.

Cautându deci la spiritul celu desvoltat alu tempului nostru si considerându suprem'a necessitate a unui institutu superioru, in care sa invetiamu a cunoște drepturile si detorintele noastre naționale si patriotic: suntem convinsi, ca apelul nostru va alătura resunetula dorit; ca fia-care barbatu alu

natiunei va sprigosi după patințele sale opera acăstă salutera; ca toti se voru angajă cu celdura a se face agenti ideei maretie, ce urmarește „Asociatiunea” năstră și ca rezultatul contribuirilor va demonstra în currendu lumiei, ca geniu poporului nostru viéza, ca natiunea năstră și intieleg detoria și missionea și ca ea nu abdisu, de a-si eluptă locul demnă intre celelalte natiuni culte.

Fia!

Sabio, in 11. Maiu 1871.

Comitetului asociațiunei transilvane pentru literatură română și cultură poporului român.

Iacobu Bologa m. p.
Vice-Presedinte

Ioane V. Rusu m. p.
Secretariu II.

Tratatul de pace intre Germania și Francia.

(Capetv.)

Art. 11. Dupa ce prin resboiu s-au desființat contractele de comerț cu diseritele state germane, guvernul francesu și germanu, că basă pentru relațiile comerciale, va acceptă principiul tratarei reciproce valabilu pentru natiunile cele mai favorisate. — Sub acăstă regula se intieleg drepturile importului, esportului și a transportului; mai departe vanuierea, precum și admiterea și tratarea cetățenilor și agentilor ambelor natiuni. — Din regulă mai susu limitata suntu escluse favorale, ce au acordat unu din pările tratând prin tratate de comerț incheiate cu alte state, precum cu: Anglia, Belgia, Țările de Jos, Svitieră, Austria, Russia și care se voru incheia în viitoru. — Tratatele pentru navigație, asemenea și intielegerea acordată pentru serviciul internațional alu drumurilor de feru în privința vamei, precum și inviore reciprocă pentru produsele de presă și de artă voru treintri în valoarea de mai inainte. — Cu tōte aceste, guvernul francesu și reservă dreptulu a incasă dela naile germane și dela bunurile ei tacsele de trecere și de bunuri, insa cu condițiunea că aceste tacse să nu fia mai mari decât acelle ce se iau dela naile și bunurile natiunilor mai susu numite.

Art. 12. Tutororu germanilor exiliati se va garantă beneficiul totalu și intregu alu bunurilor lor, ce au căscigatu in Francia. Acei germani, cari su capatatu autorisațiunea hotarita prin legile francese de a se stabili in Francia, voru și reasiedati in tōte drepturile loru și in urmă aceluia potu înă domiciliu pre teritoriul francesu. Terminul cerutu prin legile francese spre capetarea naturalizării se va consideră că neintreruptu in tempul de resbelu pentru acele persoane, cari in timpu de siese luni, incependu dela ratificării acestui tratatu, voru usă de dreptulu acordat sp̄re a se reintorce in Francia. Timpul dela esire și pâna la intorcerea loru pre teritoriul francesu, se va consideră asi, că si cum nici n'aru fi absentati din Francia. Condițiile de mai susu se voru aplică cu deplina reciprocitate și pentru acei supusi francesi, cari siedu acumă in Germania și au dorintă de a siede scolo.

Art. 13. Naile germane prinse, care s-au condamnatu inainte de Martie 1871, se voru consideră că definitiv condamnate. Acele, care pâna la dat'a susu arata n'au fostu condamnate, se voru redă impreuna cu tōte bunurile ei, intru cătă acele voru fi inca presentă. In casu căndu redarea naile și a bunurilor loru nu s'ară mai putea efectui, atunci valoarea loru socotita după pretiul vendierei, se va respunde proprietarilor respectivi.

Art. 14. Fie-care din pările contractante va preurmă teritoriul seu cu lucrările de canalizare riului Moselle, ce suntu déjà incepute. Interesele comune ale părtilor despartite in departamentele Mourthe și Moselle se voru licuidă.

Art. 15. Pările inalte contractante se indatorescu a aplică reciproc mesurile ce i se voru parea mai acomodate pentru binele acelora supusi ai loru, care prin evenimentele de resboiu s'au pusu in impossibilitate de a-si apără și conservă drepturile loru in momentele de trebuitia.

Art. 16. Guvernul francesu și celu germanu

se indatorescu a se ingriji reciprocu, că mormintele soldatilor ingropati pro unu din amendoue teritoriile sa fia respectate și conservate.

Art. 17. Condițiile laterale, asupr'a caror trebuie incheata o stipulație deosebita, in urmă a acestui tratatu și a tratatului preliminar voru fi objectul altor desbateri, ce voru urmă la Francfort.

Art. 18. Ratificăriile tratatului presentu, prin adunarea natională și prin siefulu puterei executive a republicei francese pre de o parte, pre alta parte prin Majestatea Sea imperatulu Germaniei, se voru preschimbă la Francfort in terminu de diece dile, său inca mai nainte, deca va fi cu putinția.

Spre atestarea celoru de mai susu au subsemnatu amendoi plenipotentii și au pusu sigileloru.

Facutu in Francfort, 10 Maiu.

Urmădia inca vr'o căteva articule aditionale, relative la preluarea drumului de feru de estu, care hotarescu in detailu, că guvernul germanu va plati sum'a de 325 milioane franci pentru transmisarea dreptului de proprietate a partiei drumului de feru de estu, ce se află pre provinciile cedate. Acăstă suma se va scade din despagubirea de resbelu stipulata in art. 7.

Ala treilea articulu aditionalu referiduă despre teritoriul de lângă Belfort și suna astu-feliu:

„La teritoriul oferit guvernului germanu in art. 1. a acestui tratatu, că despagubire pentru frontierea ceruta din partea germană, se voru adauge inca următoarele locuri: Rougemont, Leval, Petite-Fontaine, Remagny, Félon, La Chapele-sous-Rougemont, Augeot, Verthier-Mont, La Rivière, La Grange, Reppe, Fontaine Frais, Foussemagne, Cuncieres, Montreaux-Chateau, Bretagne, Chayannes-lesgrands, Chavanette și Suarce. Calea dela Girmagny, la Remiremont, care marge spre versulu Alsaciei, remâne francesă pre totu insululu ei, și scolo, unde este afara de cantonulu Girmagny, va servi că frontiera.

Publicāmu la recercare, următorile adresate „Federatiunei”.

Brasovu 9 Maiu 1871. (Copia.)

Onorate dle Redactoru! La vorbele Domniei tele aparute in nr. 44 slu „Federatiunei” dela 2 Maiu st. n. in fruntea soei —, eu că unulu care facui parte, după cum dici „la cioraborulu de infratire cu magiarii” și me humeru in acei bacano-brasioveni politici, me grabescu că particulariu a Ti responds, că de căndu te-ai reintorsu din arrestu dela Vatiu, prin carele te credu că ai devenit martiru natiiei (cări'a?) esti sără ocupatul incătu n'ai tempu de a căsi cu atenție mai mare corespondentele și de a judeca lucrul in meritulu seu cu sânge mai rece —, ci te grabesti a-ți areta înaltele-ti cunoștințe in murdaria de care unu jurnalista conducatoriu aru trebui sa se sfîrșească —, voesci sa treci de intieptu iera pre alti sa-i eu-alifici de prosti —, nu döra cum-va ai aflatu Dta piața intielepcionei in V...? ori cum, asta dela mine de o cam data numai atât'a, ca noi n'amibiatu pre nimeni cu „brasiovenie” năstre, fie aceleia cătu de proste aru si, scimu se le vindem in cătu numai din m a r d a putemu prinde atât'a, in cătu in casuri extreme — se Ve ajutāmu — vindie-si fiesce care marfă sea după cum voiesce, nu ne interăsădă, noi ne vindem marfă propria după cursulu pietiei și interesele locale, iera nu in numele natiiei —, in urmăre n'avemu sa damu sămanimerui —. Află și aceea că noi brasiovenii scimu sa stimam pre luptatorii natiiei — și respectāmu principiile loru adeveratu romanesci —, déra nu ne inchinam Messiei d-tale, avemu convingerile năstre politico-comerciale și acestoră le urmămu —.

Spre spalarea tinei aruncate și in fati'a mea, Ve rogu de a insiră acestea — in colonele diariului „Federatiunei”, sperandu ca că omu de caracteru nu-mi veti refusă —, intre care remaiu alu dvōstra cu tōta stim'a.

Ioanu Persoiu
Comerciant.

Varietăți.

** (Loteria de barbati) „Journalul de Milwaukee” din Americă anuncia că la lu-

niu 1871 va ave locu unu mare giftu concertu cu „loteria de barbati” evenementu in adeveru nepomenita in Belle City Halle la Racine. La loteria se punu cinci juni, modele de frumusete barbatescă, precum și de o educatiune și inteligenția extraordinaria. Pentru acestu scopu se voru emite 50,000 de tikets, căte doi dolari. Resultatulu de 100,000 de dolari se va imparti in părți egale intre cei cinci juni, asi in cătu fi-care din ei sa aduca câștigătorii o svers frumosă. Loteria va ave locu astu-feliu: cele 50,000 de tikets se voru pune intr-o toba mare, iera cei cinci juni intr'alt's. Aceste toba se voru invărti iute in cursu de o diumatate minota. Dupa aceea se voru presentă două orfeline mici, dintre cari un'a va scote uno biletu dintr'o toba, iera cea-lela unu jude din toba o dōu'a. Numerulu biletului câștiga pre jude etc. Biletele se vendu numai la dame jude. Vor fi excluse tōte femeile, cari au avutu mai multo de cătu doi barbati, tōte femeile mari de 30 și mai mici de 17 ani, tōte brunetele, tōte femeile, cari tienu conferintie asupr'a drepturilor femeilor și mai cu deosebire Susan B. Anthony. Scrisorile se potu adresă către Young Ladies Relief society, Racine Wis. „Romanulu.”

Indreptare. Pentru numerulu trecutu compusese o indreptare, dara sōtea a voită că aceea sa nu se colgă și sa apara. Urmările neaparerei in druptare se erau in „Hr. Ztg.” de eri, pentru că redactorele nostru se vede deodata membru estraneu alu societătiei Kisfaludiane. Lucrul este asi. S'a imprumotat o varietate din „Familia” in societate cu alte varietăți din aceea și sfia, dara numai la a treia se pusese din care s'a luato, prin urmare s'a putut presupune că varietatea, carea se incepea cu cuvintele: „Redactorele acestei foi... etc.” privesc pre redactorele „T. R.” precându ea are sa privescă pre alu „Familiei” adeca pre dlu Iosif Vulcanu.

ANUNCIU.

Se află de vîndiare la tipografia nostra Unu exemplariu de Evangelia, tiparitu totu in tipografia nostra pre harthia de equalitatea cea mai buna, tatau in aur, legatu acum de curendu in catifea rosia și ornatu pre partea deasupr'a cu cinci icone, de pictura alăsa, ce infatisidă: Invierea și pre cei patru Evangelisti, in rame de argintu aurit, decorate cu arabescuri frumosă; iera pre partea din jude cu o cruce intreita massiva și patru bumbi, cu catarami și tietieni de equalitatea ramelor. Pretiul acestui exemplariu este 135 fl. v. a. Se poate vedea la directinea tipografiei archidiecesane gr. or. de aici.

Edictu.

De ore-ce nu s'au pututu vinde la terminul 1-mu realitatile lui Mihaiu Roscă de pre hotarul Selistei și anume :

1. loculu de aratu „in barbosi” nr. top. 7973 de 996 stângini quadrati 100 fl.

2. In loculu de aratu „in drumulu Amnasiului” nr. top. 7493 de 1162 stângini quadrati cu 130 fl.

3. livadii „in Mogorodă” nr. top. 6099 de 170 stângini quadrati cu 16 fl. și 4. gradină „din Saliste” nr. top. 3009 de 209 stângini quadrati cu 140 fl. v. a., se da de scire, ca aceste realitatii se voru licita din nou la 3 Iuniu 1871 c. n. in cancelari'a comunale din Seliste, 9 ore a. d. a. și se voru dă și subtu pretiu.

Sibiu 9 Maiu 1871.

I. Maximu.
comisariu de licitație.

Burs'a de Vien'a.

Din 19/31 Maiu 1871.

Metalicele 5%	59 30	Act. de creditu	282 70
Imprumut. nat. 5%	69 10	Argintulu	122 25
Actiile de banca	793	Galbinulu	5 88